

ผลการดำเนินงาน / ความสำเร็จ
ของการจัดการความรู้
คณะเภสัชศาสตร์
ปีการศึกษา 2549

สรุปแบบประเมินผล

โครงการเวทีวิชาการอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ (JOURNAL CLUB)

เรื่อง Knowledge Management: Student Center Study

วันพฤหัสบดีที่ 5 กรกฎาคม 2550

ห้องประชุมไฟโรจน์ ทรัพยากรนันท คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

โครงการเวทีวิชาการอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ (JOURNAL CLUB) และคณะกรรมการจัดการความรู้คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้จัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง Knowledge Management :Student Center Study ขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ 5 กรกฎาคม 2550 ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้และการก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แก่คณาจารย์ บุคลากรคณะเภสัชศาสตร์และผู้สนใจ ประกอบกับการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีโอกาสพบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ ตลอดจนเป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

โดยการสัมมนาครั้งนี้มีคณาจารย์ บุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ ผู้แทนจากคณะศิลปศาสตร์จำนวน 2 ท่าน คือ ผศ.อินทรี ชาติศิริ และ ผศ.กิตติพร โชปการและผู้สนใจเข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมจำนวน 42 ท่าน ในการสัมมนา มี Facilitator 2 ท่าน คือ ดร. วริษฐา ศิลลาอ่อน และ ดร.จินตนา นภาพร คณะกรรมการจัดการความรู้คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งได้บรรยายและให้แนวความคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้สไลด์ powerpoint แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะเภสัชศาสตร์ และ student center study ยังนับเป็นตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ในเรื่องมาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) คือตัวบ่งชี้ที่ 6.6 ที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ในคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2542 ก็ให้ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ได้ยกตัวอย่างรูปแบบการเรียนรู้ที่มีหลายประเภท เช่น การเรียนรู้ตามสภาพความเป็นจริง การเรียนรู้แบบหัวข้อ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น สภาวะการฝึกหัดด้านความคิด และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนาในเรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนเกณฑ์การประเมิน เช่น การประเมินตามพัฒนาการ เป็นต้น

ผศ.อินทรี ชาติศิริ ผู้แทนคณะศิลปศาสตร์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องความจำเป็นที่ในรายวิชาต้องมี course syllabus แผนการสอน ทั้งนี้โดยส่วนมากการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนที่เป็นผู้กำหนดทั้งหมด ซึ่งผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมหรือวิเคราะห์ว่าต้องการการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด แม้จะเป็นใน

รายวิชาที่มีวิชาที่ต้องบังคับเรียนมาก่อน (pre-requisite) มาแล้ว ผู้สอนมักจะตีความว่า “ไม่ว่าเด็กจะได้เกรดอะไรต้องมาเรียนวิชาใหม่เท่ากันทั้งหมด” ซึ่งในปัจจุบันสิ่งที่ผู้สอนควรตระหนักคือ “การเรียนรู้อของผู้เรียนแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน เพราะมีฐานความรู้ที่แตกต่างกัน เช่น เด็กที่ได้เกรด A เปรียบเทียบกับเด็กที่ได้เกรด C มีความสามารถไม่เท่ากันในแต่ละหัวข้อเรื่อง” ประกอบกับในปัจจุบันนักศึกษาที่เรียนจะเป็นกลุ่มใหญ่ทำให้ผู้สอนไม่สามารถรู้จักหรือคุ้นเคยกับเด็กทั้งหมดได้ ผศ.อินทิราได้อ้างถึงการสอนของ อ.สัมพันธ์ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ใช้รูปแบบการสอนโดยเมื่อแนะนำรายวิชาแล้วให้แจกใบประเมินให้นักศึกษาประเมินตัวเองว่า “หัวข้อใดที่นักศึกษาน่าจะมีปัญหา?” เมื่อได้แบบประเมินแล้ว ผู้สอนจะทราบได้ว่านักศึกษามีปัญหาในหัวข้ออะไรบ้าง อาจเรียกมาคุยเฉพาะกลุ่ม หรือให้หนังสือไปอ่านเพิ่มเติมแล้วนัดพบเด็กเพื่อให้คำแนะนำ เป็นการปรับฐานความรู้ของนักศึกษาให้เข้าใจกันให้มากขึ้น การเรียนการสอนจะได้ง่ายขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมได้ นอกจากนี้อาจถามถึง “ตัวอย่างเอกสารที่คุณอยากอ่าน” “อยากรู้เรื่องไหนเป็นพิเศษ” แล้วคุยหัวข้อนั้น ตัวอย่างเช่น สนทนาเกี่ยวกับภาพยนตร์ เรื่อง สุริโยทัย ในช่วงต้นของการเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ซึ่งไม่กระทบรายวิชา สำหรับคะแนนพัฒนาการ เนื่องจากเด็กมีฐานความรู้ที่ไม่เท่ากัน แม้เด็กบางรายจะขยันแต่เกรดที่ได้ก็ไม่สูงถึง A หรือ B แต่อาจแสดงให้เห็นว่ามีคะแนนพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น แต่ความเจ็บคมในความรู้ยังไม่มาก ผู้สอนต้องคอยให้กำลังใจ ซึ่งให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของการมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น ในการเรียนการสอนยังพบปัญหา แก่ปัญหาอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่ง ต้องมีการปรับยุทธวิธี แต่โดยภาพรวม หากนักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนจะมีความสุขในการเรียนมากขึ้น

ผศ.กิตติพร ไชปการ ผู้แทนคณะศิลปศาสตร์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีทำให้นักศึกษามีส่วนร่วม โดยครั้งแรกที่พบเด็กจะให้เด็กประเมินบางหัวข้ออาจเคยเรียนมาแล้วหรือมีบางประเด็นใหม่ที่เพิ่มขึ้นมา เมื่อจบการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ให้นักศึกษาประเมินผล เอาความคิดเห็นไปปรับใช้ ในกรณีที่ต้องสอน class ใหญ่ มีนักศึกษาประมาณ 200 – 300 คน ผู้สอนอาจตรวจงานไม่ทัน feedback นักศึกษาไม่ได้ อาจปรับเปลี่ยนโดยการให้รวมกลุ่มกันโดยความสมัครใจ ให้เป็นเพื่อนที่รู้จักกัน สะดวกในการทำงานด้วยกัน นั่งเรียนใกล้กัน เด็กจะตามกันเอง จากนั้นให้อภิปรายในกลุ่มย่อยแล้วส่งตัวแทนมาแล้ว ทั้งนี้มีเงื่อนไขว่าต้องเปลี่ยนผู้นำเสนอไปเรื่อย ๆ เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนมีโอกาสแสดงออกและเสนอแนะ ไม่มุ่งเน้นเฉพาะนักศึกษาบางรายที่ชอบแสดงออกซึ่งมักเป็นผู้นำเสนอ นอกจากนี้บางรายวิชาที่ใช้การเรียนรู้อจากประสบการณ์จริง ได้แก่ จิตวิทยาการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยมีประเด็นเพิ่มเติมคือ นักศึกษาควรออกไปเรียนรู้จากประสบการณ์จริงก่อนหรือหลังจากเรียนเนื้อหาในห้องเรียนทั้งหมด ซึ่งผศ.กิตติพร ได้เคยลองใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งสองแบบแล้ว ในปัจจุบันจะเป็นการให้นักศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงก่อน ซึ่งจะครอบคลุมสิ่งที่ต้องการได้มากกว่าและนักศึกษาได้ฝึกคิดมากกว่า

ดร. ภาวีน กุมภล้า หัวหน้ากลุ่มวิชาเกษตรกรรมปฏิบัติ ได้เล่าประสบการณ์เข้าร่วมการอบรมรูปแบบการเรียนการสอนแบบ T5 ที่ทางมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีได้เคยจัดขึ้น โดยมีวิทยากรหลักคือ Professor Leisley ซึ่ง T5 เป็นการเรียนการสอนที่เปลี่ยนจากการเรียนจากวัสดุประสงค์จากที่จะระบุเป็นวันนี้อาจารย์จะสอนอะไรบ้างเน้นเป็น “การให้นักศึกษารู้อะไรบ้าง” และเปลี่ยนการเรียนการสอนรูปแบบเดิมที่เน้นการสอนบรรยายเป็นหลัก ที่ทำให้นักศึกษาเพียงรู้และเข้าใจแต่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ให้เป็น .” งานที่ให้

นักศึกษาทำหรือรับผิดชอบคือ task“ โดยได้ทดลองนำวิธีการเรียนการสอนนี้มาประยุกต์ใช้ในวิชาหลักวิธีวิจัย ที่ต้องการให้นักศึกษาศึกษาสามารถเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ หรือ Research proposal และแบ่งงานเป็นส่วนหาปัญหา ตั้งสมมติฐาน และวางแผนการวิจัย ให้ทำแบบประยุกต์ ใน T5 ต้อง assign reading ที่เกี่ยวข้องก่อน เมื่อหาสมมติฐานมาให้เอกสารที่เกี่ยวข้องไปอ่านมา apply ทำ ก่อน present เข้า class ต้องส่ง assignment มาก่อน ให้อาจารย์ feedback กลับไปเมื่อเด็กนำเสนอ อาจารย์ผู้สอนจะช่วยเสริมเพิ่มเติมในช่วงโมเรียน ผู้เรียนอาจได้คำตอบที่ไม่เหมือนกัน ก็จะมีการอภิปรายกันในกลุ่มว่าแต่ละความเห็นมีข้อถูกหรือข้อผิดอย่างไร ช่วยให้ได้รับความรู้ ฝึกการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ในบางรายวิชาจะเตรียมในลักษณะ assign reading และคำถามให้ก่อน จากนั้นให้ผู้เรียนส่งผลงานมาให้ผู้สอนดูก่อนนำเสนอในชั้นเรียนเพื่อจะได้ทราบว่ามีข้อบกพร่องที่ใดและแก้ไขให้ถูกต้องก่อน อาจมี mini-lecture ของอาจารย์

อ.นิภาพร เมืองจันทร์ กลุ่มวิชาชีวเภสัชศาสตร์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้เข้าร่วมอบรม T5 ในรอบล่าสุดที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจัดขึ้นเรื่อง T5 design4learning วิทยากรคือ ผศ.ดร.อุทิศ อินทรประสิทธิ์ นักศึกษาจะได้ฝึกการทำงาน task tutorial teamwork และ tool เพื่อให้เกิดทักษะการ “ *applying analyzing evaluating* ตลอดจนสามารถ *create* งานสร้างสรรค์ใหม่ได้ “ ซึ่งเด็กจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์มากกว่า remember และ/หรือ understanding ในการเรียนรู้เรื่อง T5 ผู้บรรยายกำหนดให้ทำ workshop และร่วมกันคิด competency และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการสร้าง learning evaluation ให้ task กับนักศึกษาและมีองค์ประกอบอื่นด้วย ในส่วน application activity ต้องมีที่มาในการทำงานแบ่งกลุ่ม นักศึกษาในกลุ่มอย่างน้อย 4 คน ต้องมี resource ที่เอื้อให้ผู้เรียนตอบปัญหาได้ ให้ effort ให้คะแนน และมีการประเมินกันเองภายในกลุ่ม โดยหากเป็นไปได้ควรให้ประเมินผลในระหว่างนักศึกษา ประเมินอาจารย์ ผู้สอนประเมินว่านักศึกษาทำได้หรือไม่ การประเมินควรอิงตาม competency นั้น และคะแนนที่ให้ในช่วงระหว่างทำกลุ่มต้องนำมาคิดด้วย

อ.อุไรวรรณ ออกนิตย กลุ่มวิชาเภสัชกรรมปฏิบัติ ซึ่งผ่านการเข้าอบรม T5 เช่นกันได้เล่าถึงประสบการณ์การลงนำแนวคิดของ T5 ไปใช้ว่าเป็นการเรียนในลักษณะ problem based learning ทำให้นักศึกษาสามารถจำได้และเอาไปใช้ได้จริง โดยได้ทดลองในรายวิชา dispensing ได้แจกเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้ก่อน จากนั้นให้นักศึกษาทำ pre-test ให้เด็กซักถามถึงสิ่งที่ไม่เข้าใจ และให้ทำกรณีศึกษาหรือ case จากการประเมินคิดว่านักศึกษาสามารถทำได้ดี ครั้งที่ 1 มีเด็กไม่อ่านเอกสารก่อนเข้าเรียนจำนวน 10 คน ครั้งที่ 2 จำนวนผู้ไม่อ่านเอกสารมาก่อนเข้าชั้นเรียนลดลงเหลือเพียง 1 คน และเด็กประเมินหรือให้ feedback กลับมาว่ารู้สึกดี ทำให้กระตือรือร้น อ่านหนังสือมาก่อน จากที่เชื่อว่าการเรียนลักษณะนี้เหมาะกับการเรียนในต่างประเทศ วิชาชีพเภสัชฯ ไม่เหมาะกับการเรียนการสอนนี้ แต่พบว่าในช่วงโมเรียนแรก ๆ นักศึกษาจะไม่กล้าถามแต่ในช่วงหลัง ๆ พบว่าจะมีคำถามจากนักศึกษามากขึ้น เมื่อให้ทำกรณีศึกษาเดียวกัน 2 กลุ่ม เมื่อกลุ่มแรกนำเสนอและมีผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างก็จะร่วมอภิปรายและอาจารย์สรุปให้

ดร.ลักษณา เจริญใจ รองคณบดีฝ่ายวิชาการได้เล่าประสบการณ์การสอนเรื่องความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการโดยให้นักศึกษาเรียนรู้ประเภทของสารเคมี มีการใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อ และให้นักศึกษาทำ buzz group ว่าลักษณะใดที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม อย่างไร ให้เด็กลอง list กลุ่มสารเคมีและให้ดู

website ของต่างประเทศด้วยทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น มีการฝึกคิดไม่ใช่เพียงแค่การจำเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังทราบว่าในรายวิชา biotech ของ อ.จิรกันยา กลุ่มวิชาชีวเภสัชศาสตร์ ก็เคยจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการให้นักศึกษาได้เวที ซึ่งรู้สึกว่าเป็นผลดีต่อนักศึกษาเช่นกัน

อ.จิรกันยา พงษ์เสฐียร กลุ่มวิชาชีวเภสัชศาสตร์ได้เล่าถึงกิจกรรมโต้เวทีที่เคยจัดในรายวิชาเทคโนโลยีชีวภาพทางเภสัชศาสตร์ เรื่อง “คุณเห็นด้วยหรือไม่กับการทำ GMO” โดยกรรมการผู้ประเมินจะเป็นอาจารย์ผู้สอนและกรรมการจากข้างนอก ซึ่งจะใช้เกณฑ์ต่างกัน และในครั้งนั้นได้เรียนเชิญ ดร.ลักษณะ เป็นกรรมการผู้ตัดสินด้วย ได้แบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่มใหญ่ และนักศึกษาได้ใช้ความคิดเต็มที่ ในการหาข้อมูลมาโต้ว่าที่ ทั้งฝ่ายเสนอและฝ่ายค้านมีการ create ใช้นายโปสเตอร์ บอร์ด แต่งกลอน ได้อ่านบทความต่าง ๆ สืบค้นข้อมูล reviews เรื่องโต้แย้งนี้ทางอินเทอร์เน็ต นับว่าให้ผลสำเร็จค่อนข้างดี นักศึกษาตั้งใจทำมาก โดยการโต้ว่าที่นี้จัดให้อยู่ในช่วงโมงท้าย ๆ ของรายวิชา

อ.อุไรวรรณ อกนิษฐ์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องการส่งงานและประเมินงานที่ใน T5 จะมีการใช้โปรแกรมส่งงานได้ นักศึกษาสามารถดูงานของเพื่อนที่ส่งไปและประเมินได้ โดยที่เคยทดลองใช้คือให้ส่งงานทาง e-mail และมีการ feedback กัน และเมื่อเร็ว ๆ นี้ในละครโทรทัศน์ได้มีฉากที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพิษจากยา แพ้ยาฆ่า ก็ได้ให้นักศึกษาลองเขียนรายงานในลักษณะของ case-report ซึ่งเป็นการฝึกในการปฏิบัติงานจริงของวิชาชีพเภสัชกรรม

อ.นิภาพร เมืองจันทร์ ได้เสริมถึงรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้การโต้ว่าที่ในรายวิชา Anatomy 2 เช่น ปอดกับหัวใจขาดอะไรร้ายกว่ากัน เด็กรู้สึกชอบและสนุก แต่ที่ผ่านมาเนื้อหายังไม่เข้มข้นนัก อย่างไรก็ตามนับเป็นการกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วม และสามารถกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ดร.จินตนา นภาพร ได้เสริมว่ากิจกรรมเหล่านี้ น่าจะมีการบันทึกภาพไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการประกันคุณภาพการศึกษา

ดร.วิรัชญา ศิลาอ่อน กล่าวเพิ่มเติมว่า ขอแค่ภายในปี 2550 และ 2551 ในแต่ละกลุ่มวิชามีเพียง 1 รายวิชา ที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ student center มีการบันทึกภาพไว้ และอาจจะบูรณาละเอียดใน course syllabus ทำอะไรให้มีหลักฐานแสดงไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดกับนักศึกษาเรา จากที่เคยสืบค้นข้อมูลมาพบว่าวิชาภูมิคุ้มกันวิทยาพื้นฐาน คณะเทคนิคการแพทย์ ทำ B cell cloning selection ได้เลือกรูปแบบการสอนโดยให้นักศึกษาเล่นเกมการแข่งขันไขกุญแจ หรือใช้แบบจำลอง โต้วาทียุติภูมิคุ้มกันวิทยา ทั้งนี้ต้องการให้นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์เรียนรู้ด้วยความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น ไม่ขาดเรียน อาจต้องใช้รูปแบบการกระตุ้นให้ของสมนาคุณ สร้างแรงจูงใจให้เกิดกิจกรรมเหล่านี้

ดร.จินตนา นภาพร เสริมว่าการเรียนการสอนในรูปแบบบรรยายหรือปฏิบัติการที่เคยปฏิบัติกัน อาจารย์ประจำสถานี(station) จะเป็นผู้ส่งผู้นำเสนอเอง เป็นการเตือนว่านักศึกษาทุกคนต้องรู้ข้อมูล นักศึกษาจะระวังตัวเพิ่มขึ้น เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ ลักษณะนี้ยังไม่เป็น student center ที่เต็มรูปแบบ เนื่องจากยังขาดการบันทึก สำหรับวัฒนธรรมไทยนั้น กรณีนางกลุ่ม ใจทย์เดียวกันนักศึกษามักใช้วิธี cut and paste กันมา ในต่างประเทศนั้น student center ineffective ขึ้นกับจำนวนนักศึกษาและจำนวน

อาจารย์ที่เข้าไปดูแล การทำกิจกรรมจะมีการแบ่งหรือประสานงานกันเป็น teamwork ข้อเสนอแนะในที่นี้จึงเป็นเรื่องจำนวนนักศึกษาและจำนวนอาจารย์ที่จำเป็นต้องมีความเหมาะสมกัน

ผศ.อินทริชา ซาฮ์รี เล่าถึงประสบการณ์การสอนในวิชาวัฒนธรรมไทย เดิมกำหนดให้เป็นวิชาบังคับเรียนในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ที่อาจารย์ตั้งประเด็นคำถามและเวียนดู มีคนเตรียมพูด นำเสนอข้อคิดเห็น นักศึกษาเข้าใจความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม ที่เคยทำคือแบ่งนักศึกษาเป็น 10 กลุ่มและมีอาจารย์ 3 คน ผลัดกันเวียนดูนักศึกษาก็ช่วยได้ การเรียนผ่านหลักสูตรจะมองปัญหาไม่เหมือนกัน สิ่งที่เราเรียนรู้คือ นักศึกษาตอบปัญหาอย่างไร ในส่วนของการบันทึกเป็นหลักฐานนั้น เวลาไปประชุมต้องมีข้อคำถามนี้ อุปสรรค/ปัญหาในการเรียนการสอน กิจกรรมใดทดลองทำแล้วได้ผล จะมีปรากฏในบันทึกการประชุมของกลุ่มวิชา/สาขาวิชา ซึ่งเท่ากับเป็นการแลกเปลี่ยนกันด้วย และนำไปลองปรับใช้ ในวิชาการทางบริหารธุรกิจ นักศึกษาอาจได้คำตอบแต่ไม่ได้ความรู้ นำเสนอแค่นั้นแต่ไม่ได้ไปสืบค้นจริง ไม่ได้ต่อยอด เป็นสิ่งที่เกิดในวัฒนธรรมไทย การปรับเปลี่ยนความคิดเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องที่สำคัญไม่แพ้การเรียนการสอนด้วย ปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งของเด็กรุ่นใหม่คือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ อาจต้องกระตุ้นมาก เป็นช่วงสั้น ๆ เช่น ภาพประกอบการอ่านยาว ๆ ทำไม่ได้ เด็กต้องใช้คำเป็นท่อน ๆ มาต่อกัน มาเชื่อมข้อความ พฤติกรรมการสอนต้องดูจริตของเด็กด้วย เด็กอาจจับใจความไม่ได้ ต้องช่วยตัดหรือเอาประเด็นสำคัญขึ้นมา ต้อง list ให้เด็กเลยว่าจะให้ตอบประเด็นไหนบ้าง สภาพแวดล้อมมีความแตกต่างจากอดีต การต่อยอดจากการค้นยังเป็นเรื่องยาก ต้องคัดกรอง (censor) ให้เหมาะสม หวังว่าคณะจะสามารถบรรลุ KPI ขั้นต่ำได้

อ.จิรกันยา พงษ์เสฐียร สอบถาม ผศ.อินทริชา เรื่องคะแนนพัฒนาการ ผศ.อินทริชาได้ยกตัวอย่างรายวิชาสถานการณ์ปัจจุบัน มีนักศึกษา 20 คน มี G8 หรือ FTA ให้นักศึกษาเข้าไปสืบค้นข้อมูล ในครั้งแรกพออาจมาอ่านกระดาษให้ฟัง จะใช้วิธีนำเสนอมาให้คะแนนพัฒนาการ เนื่องจากมีการนำเสนอบ่อยครั้งขึ้น จะมีการพัฒนาหรือไม่ อย่างไร จากเดิมที่เคยมีแค่ คะแนนการมีส่วนร่วม เกณฑ์การพูด บางคนอาจเก่งในเรื่องการเตรียมตัว อาจารย์ผู้สอนต้องบอกวิธีการนำเสนอที่ดีในภาพรวม ไม่วิจารณ์เป็นรายคน การนำเสนอไม่เหมือนการทำข้อสอบที่สามารถเตรียมตัวไว้ก่อนได้ เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ไม่กระทบการเรียนในเรื่องคะแนนพัฒนาการนั้น ต้องระวังเพิ่มเติมเนื่องจากฐานของเด็กไม่เท่ากัน เช่นระดับ 3 5 และ 7 ความยากของระดับ 3 พัฒนาการเป็น 5 ไม่เท่ากับ 5 พัฒนาการไปเป็น 7 จึงต้องใช้เรื่องบุคลิกภาพ ความขยันความตั้งใจร่วมด้วย ในอนาคตน่าจะเอามาใช้ในงานวิชาการได้

ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงจากการที่เคยถูกประเมินคะแนนพัฒนาการจากคะแนนสอบโดยประเมินจากคะแนนสอบกลางภาคและคะแนนสอบปลายภาค ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรม เนื่องจากหัวข้อที่เรียนก็มีผลกับคะแนนด้วย

ผศ.อินทริชา เสนอว่าโดยส่วนตัว จะไม่นำคะแนนสอบมาให้คะแนนพัฒนาการ เพราะว่าหัวข้อที่สอบในช่วงกลางภาคผู้เรียนอาจมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าหัวข้อที่สอบในปลายภาค จะอธิบายได้ยากเมื่อค่าคะแนนออกมาแล้ว ทำให้ไม่สามารถประเมินพัฒนาการที่เปลี่ยนไปได้

ผศ.ดร.สุภารัตน์ คำแดง หัวหน้ากลุ่มวิชาชีวเภสัชศาสตร์ได้เล่าประสบการณ์จริงที่ประเมินคะแนนพัฒนาการนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในรายวิชาสัมมนา 1 ซึ่งจะประเมินคะแนนพัฒนาการจากการนำเสนอการสัมมนาทั้ง 3 ครั้ง

ดร.จินตนา นภาพร กล่าวเพิ่มว่า อ.อรณีได้ใช้การประเมินพัฒนาการในการติดตามการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา คุยงานที่ได้รับมอบหมายหากนักศึกษายังทำได้ไม่ดี ให้ทางเลือกกว่าจะไปทำมาใหม่หรือหากนักศึกษาพอใจแล้วจะส่งก็ได้ คุยในเรื่องพัฒนาการโดยอาจให้คะแนนรวมไปในเรื่องเจตคติ คิดเป็น 30% เป็นเชิงพัฒนาการและบุคลิกภาพ สำหรับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ในปัจจุบันนั้นเป็นชั้นเรียนใหญ่ มีนักศึกษาค่อนข้างมาก กลุ่มเภสัชเคมีและเทคโนโลยีเภสัชกรรมประเมินพัฒนาการรวมกับเจตคติ เป็นการประเมินโดยภาพรวม (overall)

**“กระจงเงาเรามีไว้ส่องหน้า
เพื่อดูว่าดิเด่นเป็นไหน
ถ้าอยากรู้ว่าตัวครูเป็นเช่นไร
เชิญดูศิษย์ที่ได้สั่งสอนมา”**

ทั้งนี้ จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จำนวน 42 คน สามารถสรุปผลตามแบบประเมินผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 18 คน

	จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม
1. กลุ่มชีวเภสัชศาสตร์	6
2. กลุ่มเภสัชเคมีและเทคโนโลยีเภสัชกรรม	5
3. กลุ่มเภสัชกรรมปฏิบัติ	5
4. อื่น ๆ ไม่ระบุ	2

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการจัดประชุมสัมมนา

ระดับความเหมาะสมหรือประโยชน์ : 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

2.1 การบรรยาย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. วิธีการนำเสนอ	12 (66.7%)	5 (27.8%)	1 (5.5%)	0	0
2. ความน่าสนใจของเนื้อหา	11 (61.1%)	6 (33.3%)	1 (5.6%)	0	0
3. คุณภาพของสื่อและอุปกรณ์	11 (61.1%)	6 (33.3%)	1 (5.6%)	0	0
4. เวลาที่ใช้ในการนำเสนอ	5 (27.8%)	9 (50.0%)	3 (16.7%)	1 (5.6%)	0
5. ความรู้ที่ได้รับจากการประชุม	5 (27.8%)	11 (61.1%)	2 (11.1%)	0	0
2.2 ข้อมูลทั่วไป	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การประชาสัมพันธ์	14 (77.8%)	4 (22.2%)	0	0	0
2. ความเหมาะสมของสถานที่	14 (77.8%)	4 (22.2%)	0	0	0
3. อาหารและเครื่องดื่ม	10 (55.6%)	6 (33.3%)	2 (11.1%)	0	0
4. บรรยากาศในการประชุม	6 (33.3%)	10 (55.6%)	2 (11.1%)	0	0

2.3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่นๆ ไม่มี

ภาพบรรยากาศการสัมมนา

วิทยากร - ดร.จินตนา นภาพร บรรยายความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Facilitator – ดร. จินตนา นภาพร ดร.วิรัชญา ศิลาอ่อน คณะกรรมการจัดการความรู้ในคณะศึกษาศาสตร์
ผศ.อินทิรา ซาฮีร์ และ ผศ. กิตติพร ไชปการ ผู้แทนจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Center Study)

คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
